

Pietisten.

Namnet Pietist kommer af ett latinskt ord, Pietas, gudaktighet.

N:o 11.

November 1861.

20 Årg.

Epistelen till de Romare.

Sjette Capitlet.

Innehåll. Först, att den öfverflödande nåden, långt ifrån att gynna synden och minska vår förbindelse till ett heligt lefwerne, tvärtom ökar denna förbindelse, emedan en Christen är inplantad i Kristus, till syndens dödande och en ny helig wandels öfwande (v. 1—11). För det andra, en allvarlig förmaning till de troende, att de måtte använda sin frihet från syndens öfverwålde och bewisa sig såsom Guds och rättfärdighetens tjenare, hwilken förmaning instärpes wed kraftigt bewekande stäl (v. 12—23).

Apostelen hade nu, uti de fem första Capitlen af Brevwet, i Andans rikaste kraft framställt och bewisat hwad som är den enda vägen till salighet för det fallna menniskoslägtet. Han hade först bewisat, att alla menniskor äro under synd och fördömmelse, att det är alldeles förloradt med all vår rättfärdighet; men ock, för det andra, att wi lika wist warda rättfärdige och salige endast af nåd, genom tron på Christi rättfärdighet, på hwilken Gud grundat ett nåd-rike, som herrskar och är wäldigt öfwer alla synder. Nu går han att wisa, att denna stora nåd icke gynnar ett syndigt lefwerne, utan tvärtom dödar synden, och han ådagalägger dermed det innerliga samband som eger rum emellan rättfärdiggörelsen och helgelsen hos de trogna. Han börjar med att framställa och wedelägga en grof och öwärdig förtydning af läran om Guds stora nåd, men som ligger mycket nära till hands för det köttsliga sinnet och i alla tider blifwit gjord, neml. denna: Om wi warda rättfärdiga endast af nåd, genom tron, utan gerningar, och om nåden mycket mer öfverflödar, der synden öfverflödde; böre wi icke då förblifwa i synden, på det nåden må desto mer öfverflöda? Denna ogudaktiga förtydning af den saliggörande nådeläran nedslår Apostelen derigenom, att han framhåller de trognas förening

med Kristus, hwarigenom de äro med Sonen döde ifrån synden och uppståndne till att wandra i ett nytt lefwerne. Detta är i korthet hwad första delen af vårt Cap. innehåller. Apostelens ord äro dessa:

1. Hwad wilje wi då säga? Skole wi blifwa i synden, på det nåden skall öfwerflöda?

Hwad wilje wi då säga? Det är: Hvilken slutsats skola wi draga af den nu framställda läran? Frågan uttryckes först på detta allmänna sätt. Derefter bestämmes hon närmare sålunda: Skole wi blifwa i synden, på det nåden skall öfwerflöda? Och af detta sista uttryck märke wi, att Apostelen närmast åsyftar det han hade sagt i v. 20 af föregående Cap.: "Der synden öfwerflödde, der öfwerflödde då nåden mycket mer". Apostelen förutspå, att denna trösterika sanning kunde dels af Evangelii fiender illwilligt mistydas till nådelärans försmädande, dels af falska bröder eller af oförståndiga och sömnaktiga Christna lättsinligt missbrukas, på det sätt som frågan antyder. Wi se ock redan af Cap. 3: 8, att Evangelii motståndare werkligen så mistydt Apostelens lära om nåden, att de försmädande sade, det Paulus lärde så: "Låt oss göra ondt, på det der kommer godt af". Och i v. 31 af nämnda Cap. bemöter Apostelen samma fiendtliga bestrykning med de orden: "Göre wi då lagen omtint med tron? Bort det, utan wi upprätte lagen". Samma försmädande bestrykning göres ock i alla tider emot dem, som med allwar och kraft predika Christi Evangelium, i det man säger: "Med en sådan lära, att våra gerningar ingenting gälla, och att de största syndare skola få nåd endast genom tron på Christum, öppnen I vida dörrar för all slags synd och odugd. Man behöfwer nu intet godt göra; man kan nu fritt synda, blott man tror; nåden öfwertäcker allt och blifwer endast större, der synden öfwerflödar. Hvilken olycklig och förderflig lära!" — Så försmäda syndare, i blind inbillning om sin egen rättfärdighet eller förmåga att förwärfa en sådan — så försmäda de Guds högsta nåd och den enda vägen till deras egen frälsning, ja, äfwen det enda medlet till en sann helgelse. — Men utom denna illwilliga försmädelse, så finnes ock, i hopen af dem, som bekänna sig till Evangelium, sådana som werkligt missbruka nådens lära till lösaktighet. Först äro det falske Christne, hvilka alltför wäl kunna trösta sig för synden och werkligt tyda Evangelium så: "Allt måste wara af nåd; wi äro alla syndare; derföre, tala icke mycket om syndens dödande" — och så fortsara de att utan beymmer lefwa i sina synder. För det andra gör ock alltid det falska hjertat och djefwulens list, att äfwen uppriktiga Christna, tröttade af striderna emot synden, falla i slapphet och lättsinne, så att de icke tillbörligen waka och bedja, hwarunder äfwen sådana tankar, egenligen onda ingiswelser, flyga genom själen, hvilka gå derpå ut, att, då wi ändå alltid hafwa synd och wi frälsas af idel nåd, det icke är så wigtigt att synden

dödas. — För alla sådana fall war det derföre af stor wigt, att Apostelen uppträdde mot den i frågan antydda meningen. Och det gör han nu genom hela detta Capitel. På den framställda frågan: "Skole wi blifwa i synden, på det nåden skall öfwerflöda?" swarar han först sålunda:

2. Bort det; wi som äro döde ifrån synden, huru skulle wi ännu lefwa i henne?

Bort det! Apostelen swarar med sitt wanliga, starka uttryck af afsty för en wederskygglig förwändning af Guds samning (jens. Cap. 3: 4). "Bort det", "Gud beware oss", "ware det långt ifrån oss!" Och han tillbakawisar ytterligare den antydda meningen med en ny fråga, som uttrycker huru alldeles oförenligt det är med en Christens nya lif och ställning, att bruka nåden till skul och stöd för ett fortsatt syndalefwerne, och säger: "Wi, som äro döde ifrån synden, huru skulle wi ännu lefwa i henne?"

Wi som äro döde ifrån synden. Swad kan detta betyda? — "döde ifrån synden". Några hafwa ment, att dermed åsyftas rättfärdiggörelsen, eller war frihet från syndens skuld och tillräknelse. Nu är wisserligen detta den enda fullkomliga frihet från synden, som wi i tiden åtnjuta, hwarföre wi wäl kunde med afseende derpå kallas "döde ifrån synden"; dock äro här i synnerhet twenne omständigheter som wisa, att Apostelen likwäl åsyftat något annat, och något som utgör ett mera direkt swar på den upplästade frågan. Det första är, att sjelfwa orden på "döde ifrån synden", eller "döde för synden", äro sådana som brukas om wårt personliga förhållande till någon eller något. Se t. ex. Cap. 7: 4, "dödade ifrån lagen"; Gal. 2: 19, : "Jag är genom lag dödd ifrån lagen, på det jag skall lefwa Gudi"; och Gal. 6: 14, : "Werlden är mig korsfäst, och jag werldene" m. fl. ställen. Deremot kunna wi icke finna, att rättfärdiggörelsens nåd, eller war frihet från syndens tillräknelse, blifwit betecknad med ett sådant uttryck, som det Apostelen här brukar. — Det andra, och det som egentligen säger oss hwad Apostelen åsyftar, är hans egen tillagda förklaring i de närmast följande versarne, 3—11. Han säger: "Eller weten I icke, att alle wi, som äro döpte till Christum Jesum, wi äro döpte till Hans dödd? Så äro wi ju begrafne med honom, genom dopet, till döden; att såsom Kristus är uppmått ifrån de döda, genom Fadrens herrlighet, så skola ock wi wandra i ett nytt lefwerne". Och åter, v. 6: "Wetande, att war gamla menniska är korsfäst med honom, på det att syndakroppen skall warda om intet, att wi icke härefter skole tjena synden" o. s. w. Med dessa ord förklarar nu Apostelen sin mening i v. 2. Och denna förklaring innebär, icke blott att wi äro delaktige i försoningen af Christi dödd, hwarigenom wi äro fria från syndens skuld och dom, såsom om wi sjelfwe lidit döden för wara synder; utan Apostelen talar här om den gamla menniskan, såsom korsfäst med Kristus, på det att syndakroppen skall warda om in-

tet. Med dessa ord förklarar han både de orden: "döde ifrån synden", och äfwen att wi "icke kunna lefwa i henne". Då han här skiljer emellan vår "gamla människa" och "syndakroppen", så menas med den "gamla människan" hela vårt gamla jag, vårt förra lif och lefwerne i synd och otro, då deremot "syndakroppen", "syndens lekamen", betecknar sjelfwa den syndiga naturen med dess onda lustar och begärelser, hwilken syndfulla natur ännu är qwar hos de pånyttfödda, men skall genom den nämnda "korsfästelsen" förswagas och dödas. Här hafwa wi hela vårt språk (v. 2) förklaradt; ty att wi äro "döde ifrån synden" förklaras dermed, att "vår gamla människa är korsfäst"; och att wi "icke kunna lefwa i synden", derom säges här, att syndakroppen skall warda omintet, så att wi "icke härefter skole tjena synden".

Att wi äro döde från synden förklarar således Apostelen så, att wi äro i dopet inwigda till Christi döds och lifs gemenskap och likhet (v. 5) — wi äro "implantade med Kristus", säger han, "till en lika död", neml. som Hans, hwilken war en syndadöd (v. 10). Likasom Kristus i sin död tog afsked från våra synder, hwilka Han icke mer skall bära; så hafwa alla trogna, "implantade till en lika död", tagit afsked från det gamla syndalifwet, att de icke sedan skola tjena synden. Sådant äfhyftar här Apostelen.

Men skulle wi förstå detta så, som det förstås af dem, hwilka intet weta om den nya födelsen, neml. att det är blott ett förbund, ett löfte i dopet, som förbinder oss att af dö ifrån synden och lefwa Gudi, så hafwe wi wisserligen icke ännu förstått Apostelens mening i orden: "döde ifrån synden". Wisserligen är det också ett förbund, men icke är dermed hela saken uttalad. Likasom wigsel och löften icke göra en god make, utan dertill fordras äfwen ett inre werk, som heter kärleken; och likasom prest-wigningen och eden icke göra en sann själasörjare, utan dertill fordras en ande, som förser för själar: så göra icke heller blotta dopet och förbundet, att man är "dödd ifrån synden", om icke ett Gudomligt werk i själen kommer dertill. Kristus talar om en "födelse af watten och Anden"; Apostelen talar om "nya födelsens bad och den Heliga Andas förnyelse". Sådana ord säga oss hemligheten och den fulla meningen af orden: "wi, som äro döde ifrån synden". Apostelen talar neml. icke om falska Christna, om några otrogna som blifwit döpta, utan han äfhyftar dem, hwilka sannfärdeligen "undsa nådens och gäfwans fullhet till rättfärdighet" (Cap. 5: 17). Hos dessa är ett Gudomligt lif, en ande, som icke kan tåla synd; och der blir det sanning och werklighet, att de äro "döde ifrån synden" (jemsf. Cap. 8: 9, 10).

Detta är den andra stora och herrliga gäfwan, som med tron gifwes oss, neml. detta Andans werk i själen, att wi äro födda af Gud och hafwa ett nytt hjerta och sinne, en ny ande, som icke kan lefwa i synden. Detta är hwad erfarenheten allrabäst för-

klarar, neml. att då jag hade under lagen förgäfwes kämpat att få ett heligt sinne, men alltid erfarit, att, i samma mån som synden utwärtens hämmades, den inwärtens ondskan tillwärtens; så fick jag deremot erfara, att då jag förtwiflade på allt eget arbete och blef, genom tron, på en gång salig af idel nåd, och såg mig nu fri från synden och lagens domar, blott genom Kristus, då fick jag ock med detsamma en alldeles ny, förut okänd, helig håg och lust i mitt hjerta, ett nytt, willigt och heligt sinne, som nu innerligen älskade Guds lag och hatade det onda, som jag kände hos mig. Samma werldsliga och syndiga lefwerne, som förut war mitt lif och min lust, blef nu min plåga. Det är detta underbara werk i själen, Johannes omtalar, då han säger, att "den som är född af Gud, han gör icke synd", och "kan icke synda", "ty Guds säd blifwer i honom" (1 Joh. 3: 9). "Han kan icke synda", säger Apostelen. Detta är det mest märkwärdiga att erfara, neml. att om ock de grusligaste frestelser plåga eller äfwen öfverrumpla och kullkasta en Christen, han dock icke kan blifwa i synden, så länge "Guds säd" blifwer i honom; han kan icke göra synd, d. ä. sjelfwiljande öfwa synden, hwilket Paulus här kallat "lefwa i henne", utan om han ock, såsom nyss sade, kullkastas af synden, så faller han såsom i eld eller watten, deri man icke kan lefwa, utan hwarifrån man alltid flyndar att uppstå. Så är det med den, som är "född af Gud"; ett fall gör blott en ny och föröklad rådsöla för synden, så att han börjar på nytt wandra den goda vägen, endast mera waksam och gudfruktig. Detta, så länge Guds säd blifwer i honom. En Christen är så bestaffad, att då han får wara i fred för synden och wandrar på Guds budorðs wäg, då mår han wäl, då är han i sitt rätta lif; men kommer synden öfwer honom, då blir han försträckt, plågad, oro- lig, såsom om en fiende öfwerfallit honom. Deras märkes ju wäl, att hans rätta lif är helighet, och att han således är "död från synden". Såsom Luthers bekanta ord lyder: "Det är omöjligt att icke den är en helig människa, som lider af synd, (af att synda mot sin Gud); ty den ene djefwulen drifwer ej den andra ut". Det är detta Gudomliga werk i själen som gör, hwad t. o. m. werlden ser och försträcket för, att de, som börja lefwa i Christi Evangelium, också taga affled från hennes wäsende och från hela det förra syndalefwerne, och att de wandra sedan en helt annan wäg genom lifwet. Denna stora allmänna företeelse, att, då wi rätt omsattat nåden, wi få ett nytt sinne, hwarigenom wi börja ett nytt lefwerne och taga affled från det gamla — denna allmänna företeelse förklarar wißt Apostelens ord: "wi, som äro döde ifrån synden".

Huru skulle wi ännu lefwa i henne? Med ordet "huru" uttrycker Apostelen omöjligheten deraf, att wi, som äro döde ifrån synden, skulle ännu kunna lefwa i henne. — Och det är "lefwa" i synden, som wi då icke kunna, säger han. Han säger icke:

Huru skulle wi då hafwa synd uti oss, huru skulle wi kunna ben-
nes frestelser? Nej, så säger han icke, utan så: "Huru skulle
wi ännu lefwa i henne?" d. ä. hafwa lifsgemenskap med henne,
besinna oss wäl i henne, så att wi äro ense med oss sjelfwa om
att fortsara i wetterliga synder, fortsara i sådant, som wi förstå
strida emot Guds bud och wilja. Apostelen läser ingenslades, att
wi äro på det sättet döde ifrån synden, att hon icke mera bor i
wår gamla Adamnatur, eller att hon icke mer skulle kännas till;
han läser icke ens, att synden aldrig mer skulle kunna öfwer-
rumpla de troende; nej, utom det, att han i Cap. 7 uttryckligt och
widlyftigt förklarar, att just densamme, som "hafwer lust till Guds
lag efter den inwärtas menniskan" (v. 22), likwäl "känner en
annan lag i sina lemmar, som strider emot den lag, som i hans
håg är och griper honom fången i syndens lag" etc., så wisar re-
dan den allwarliga förmaning. Apostelen i detta 6:te Cap. gör,
att han icke ansåg de troende för syndfria, hwad köttet eller den
fallna naturen angår, icke heller fullkomliga i waksamhet mot syn-
den; ty då hade han icke skrifwit sådana förmaningar — till
dem, hwilka han kallade "döde ifrån synden" och "af hjertat ly-
dige" (v. 17). Wi så derföre icke i Apostelens ord inlägga nå-
gon wår egen mening. Alla hans förmaningar till de trogna wisa
hwilka brister han ännu fann eller föreställde sig hos dem. Och
då han i wårt Cap. förmanar dessa, ifrån synden döde och af
hjertat lydige, att icke mer "gifwa sina lemmar åt synden till
orättfärdighetens wapen" (v. 13), så wisar det nog tydligt, att
det icke war fullkomligt med deras helighet, waksamhet eller guds-
fruktan. Häraf kunna wi då inse den rätta meningen af orden:
"huru skulle wi ännu lefwa i henne?" neml. att wi icke mer kunna,
såsom hela werlden, hafwa wårt lif och wår ro i synden, icke
kunna med wår egen mening och affigt tjena henne, — och allra-
minst med den mening och affigt, som antydes i den framkastade
frågan: "Skole wi blifwa i synden, på det nåden skall öfwerflöda?"
Jugalunda! "Dort det!" säger Apostelen.

3. Weten I icke, att wi som äro döpte till Christum
Jesum, wi äro döpte till Hans död?

Weten I icke. Ordagrammt: "Eller weten I icke" -- hwil-
ket uttryck antyder sammanhanget med det nyss sagda. — "Wi
som äro döde ifrån synden, huru skulle wi ännu lefwa i henne?
Eller weten I icke" etc. Så tilltalar Apostelen dem, som kunna
sätta i fråga, att wi på grund af den öfwerflödande nåden kunde
förblifwa i synden. Han förutsätter att de wiste hwad en Chris-
tens dop innebär, och då erinrar han dem endast derom. Woro
de åter okunniga om hwad dopet innebär, så war detta en straff-
wärd okunnighet. Något sådant ligger i uttrycket.

Alle wi, som äro döpte till Christum Jesum. Apostelen
säger att wi äro döpte till Christum. Fastän dopet, enligt Christi
förordnande, sker i (eller till) hela den Gudomliga Treenighetens,

Fadrens, Sonens och den Heliga Andas namn (Matth. 28: 19), så kallas det dock ett dop särskildt till Christum (jemsf. Gal. 3: 27). Orsaken wete wi: uti Sonom allena är salighet, Han allena är wägen, Han är dörren; ingen kommer till Fadren utan genom Sonom. Christus är af Fadren gjord till vår Salighetsbörsting, vår Öfwerstepest, Prophet och Konung. Till Sonom wisar Fadren allt fött, sägande: "hyller Sonen"; "Sonom hörer". Till Sonom skole wi döpas, med Sonom skole wi förbindas; ty i Sonom är lifwet. — Och med ordet "till", ("döpte till Christum") uttryckes den innerliga förening och den delaktighet med Christus i allt Hans goda, som dopet innebär, och hwilken förening och delaktighet ännu tydligare uttryckes med ordet "inplantade", inplanterade i Sonom (v. 5); ty en döpt och troende meniska är icke mer att betrakta såsom en särskild person, utan alldeles såsom en del af Christus, en "gren i Sonom" (Joh. 15: 2, 5), en "lem i Hans kropp" (Rom. 12: 5; Col. 2: 19), så att hwad som rör lemmen, det rör ock hufwudet, och hwad hufwudet eger, det eger ock lemmen.

Men är detta sanning? Wi tala här kanske alltför herrliga ord. Är det sanning, att döpsen innebär en sådan innerlig förening med Christus, rentaf en "inplantning" i Sonom? Är det säkert, att Apostelen hade en sådan mening om dopet? Se då vidare huru han med uttryckliga ord talar derom i Gal. 3: 27: Ty I, så många som döpte ären till Christum, hafwen eder iklädt Christum. Märk ordet "iklädt" — "iklädt Christum", inwäpt eder i Sonom. Detta talar wißt om samma innerliga förening med Christus, som ordet "inplantade", inympade. — Att "ikläda sig Christum" har twenne betydelser: Först, såsem här, att blifwa ett med hela Hans person, Hans förtjenst och wälbehag för Fadren; och för det andra, att i lefwernet pryda sig med Hans heliga dygder, "ikläda sig uti hjertans barmhertighet, wänlighet, ödmjukhet, saktmodighet", etc. (Col. 3: 10—13). Denna sednare bemärkelse har uttrycket i Rom. 13: 14, der det heter: "Ikläder eder Herran Jesum Christum". Men att det här, i Gal. 3: 27, åsyftar vår delaktighet i Christi förtjenst och rättfärdighet, det se wi af det sammanhang, hwari orden förekomma. Sammanhanget är detta: "I ären alle Guds barn genom tron på Christum Jesum; ty I, så många som döpte ären till Christum, hafwen eder iklädt Christum". Apostelen wille här bewisa, att de troende i Galatten woro Guds barn, och det gör han på följande sätt: Först säger han, att de woro det "genom tron på Christum", men då tillägger han, på det de måtte lifsom med ägonen se att de werkligen woro Guds barn, denna förklaring: Ty I hafwen uti dopet iklädt eder Christum. Nu är Christus Guds ewige Son; derföre, då de woro iklädde Sonom, woro äfwen de "Guds söner" — såsom ock hans ord egentligen lyder: "I ären alle Guds söner, genom tron på Christum Jesum;

ty I ären ifklädde Christum. Och detta ifklädande, säger han, har stett genom dopet.

X Att detta förefaller oss alltför stort och främmande, kommer endast af den wederskyggliga tron i våra hjertan och af djefw-
lens mäktiga inwerkän, hwilken icke will tillåta oss att hafwa nå-
gon högre tröst, som kunde göra hans rike skada. Wi borde dock
betänka, att allt hwad den store, kärleksrike Gudén gjort för oss,
menniskor, är alltsammans omätligt stort och högt utöfwer alla
våra tankar och sinnen. Han har ju skapat oss till sina barn
och till arfwingar af hela sitt rike; Han har utgifwit sin ende
ewige Son, till att wara först vår broder, vår hulde släktunge,
och sedan vår Frälsare, vår Försönare och Försvarare; Han har
gifwit och gifwer oss dagligen sin Heliga Andä, hwilken werkar i
våra hjertan ett underbart Gudomligt werk, som wi icke kunna
naka. Skulle det då wara Honom oliskt, wara för mycket för Hans
kärlek, att Han och gifwit oss ett sådant införlifnings-medel, som
dopet, neml. en yttre och synlig handling, hwarigenom den enskilda
menniskan göres delaktig af all Hans nåd, upptages och in-
wiges i Hans nådeförbund? — Då wi se huru Apostlarna för-
klara dopet, neml. att wi deruti "ifklädas Christum", deruti "in-
planteras" i Honom, deruti "göras rena" (Eph. 5: 26) och "säl-
liga" (1 Pet. 3: 21; Tit. 3: 5), så kunde man undra, att denna
dyra Guds nådes-inrättning blifwer så föraktad som wanligen
sker. Men föraktet för dopet kommer af samma orsak som gjorde
att Judarne föraktade Christum, neml. den ringa och oansenliga
skynaden. Christus föddes i en krubba, war fattigare än fog-
larna och råfwarne, war "full med wärk och krankhet" och dog
slutligen på en afrättsplats. "Dersöre aktade wi Honom inte",
säger Propheten å Judarnes wägnar (Es. 53). Så går det ut
med dopet. Wi se blott på watten, såsom Luther säger, "med
samma ögon som ko-kreaturet, som wet att det duger att dricka",
wi glömma alldeles, att den store Herren Gud wid detta watten
fästet sitt heliga löfte. Det går oss såsom den Syriske höfwd-
mannen Naaman, då Propheten Elisa sade: "Två dig i Jordan,
så warder du helbregda". Då såg Naaman på sjelfwa watten
beskaffenhet och anmärkte, att Jordans watten icke kunde wara
bättre, än de watten, han hade i Damascen, och glömdes alldeles,
att det war endast wid Jordans watten, löftet war fästadt. Huru
förträfflig och wigtig är icke Luthers anmärkning om dopet, hwil-
ken wi redan i barnaläran läst: "Watten werkar det wisetliger
icke, utan Guds ord, som är med och när watten, och tron som
omfattar detta med watten förenade Ordet och derpå förtröstar;
ty utan Guds ord är det blott watten och ingen döpselse, men med
Guds ord är det en döpselse, ett nåderikt lifsens watten och ett bad
till ny födelse i den Heliga Andä". — Guds wisshet har ju ber-
före fästet vår salighet wid de ringaste och oansenligaste medel,
på det wi skulle ställas på ett prof, huruvida wi wille aktä Hans
ord, eller twärtom mera se efter det som lyser stort och anseeligt.

Detta Guds sätt, att pröfwa oss med mycket små och ringa saker, är såsom en sift, hwarigenom allt stort blifwer afskildt från Gans goda hwete; en trång port, hwarigenom endast de inkomma i Gans rike, hwilla äro rätt små, enfaldige och troende; hwarföre Han oss sade om de små barnen: "Sådana hörer himmelriket till." Han hafwer "utwalt det som war föraktadt" och "galet," och det "intet war" på det Han skulle "göra de wisa till skam." Såsom oss wäl akta oss för det "allraskadligaste odjuret", nemligen förnustet i andeliga saker (Luther). Akta dig för att så glömma dig, att du i fråga om dopet stannar med ägonen på wattenet och förqäter, att den store, nåderike Herren wid denna stiftelse fäst sitt löfte om ewigt lif och salighet (Marc. 16: 16; Joh. 3: 5).

Det Christna dopet är, såsom Augustinus yttrat, ett "synbart nådes-ord," hwarmed den kärleksrike Guden kommer war swaga tro till hjälp och lifasom tager på den enskilda menniskan och säger: dig menar jag, dig upptager jag i mitt rike, dig slänker jag min Son med all Gans förtjenst. Wi se att Herren Gud ofta gifwit menniskorna sådana yttre och synliga tecken, med hwilka Han förbundit någon särskild hjälp och gåfwa. När Israels barn skulle befrias från den Egyptiska tråldomen och stonas för mordängelen, stredde det genom det synliga tecknet, att dörrträden skulle besträkas med blodet af ett slagadt lam. När de i öknen wore bitne af brännande ormar, så frälstes de från döden genom det synliga tecknet af en upphängd kopparorm. När Naaman skulle befrias från sin spetälska, så stredde det genom det tecknet: ju resor skall du twå dig i Jordan, o. s. w. Ett sådant besynnerligt och yttre nådemedel är dopet. Det utgör Guds synliga uppgörelse af förbundet med den enskilda menniskan, nemligen det förbund, som hela Gans Evangelium förkunnar, att Han will wara war ewige Fader i Christo och aldrig döma oss efter våra sonder och efter lagen, utan efter sin älskelige Sons förtjenst och rättfärdighet; hwaremot också wi uti samma förbund taga afsked från lifwet i synden, hwarigenom den gamla menniskan blifwer fästad wid korset. Detta förbund kan wäl brytas af menniskan, och den som förblifwer borta, är derigenom förlorad; men då Gud å sin sida alltid är trofast i sitt förbund, så skall dopet, om du rätt fattat det, kunna trösta och hjälpa dig äfwen ur den allrasämsta belägenhet. Då t. ex. mycket swåra och förstörande frestelse-stormar gått öfwer hela din Christendom och du ligger såsom död, lemnad och öfwergifwen, och ser intet af Guds werk uti dig eller Gans mildhet emot dig, då skall den Gamle, den trofaste Guden ännu ihågkomma sitt förbund med dig och säga, såsom Han hos Propheten talar om sitt fallna förbundsfolk: "Ar icke Ephraim min älskelige son, och mitt kära barn? Ty jag kommer nu wäl ihåg hwad jag med honom talat hafwer; derföre brister mig mitt hjerta för hans skull, att jag måste förbarma mig öfwer honom, säger Herren (Jer. 31: 20). Märk! "Jag kommer ihåg hwad jag med honom talat hafwer", jag kommer ihåg

mitt gjorda förbund med honom; "derföre brister mig mitt hjerta för hans skull, att jag måste förbarma mig öfwer honom. Det skall förekomma dig, att, huruhelst du än varit eller är, Gud kanste ännu komma ihåg hwad Han med dig talat hafwer, då Han tog dig i sitt förbund, och att Han derföre vill ännu förbarma sig öfwer dig. Döpet innebär en äkta Evangeliskt tröst, hwilken ställes alldeles utom oss, på Guds egen nådiga gerning och ewiga trofasthet. Sådant böra alla Christna weta och ihågkomma wid orden: "Alle wi, som äre döpte till Christum."

Men wi gå nu att se hwilken betydelse döpet har för vår belgelse, eller för köttets dödande och det nya lefwernets öfwande i Christi efterföljd. Derom säger nu Apostelen:

Wi äro döpte till Hans död. Apostelen har förut talat om försoningen af Christi död, såsom vår enda rättfärdighet inför Gud, då han t. ex. i föregående Cap. sade: "Christus hafwer lidit döden för oss, syndare;" "wi wordo förläste med Gud genom Hans Sons död" o. s. w. Genom delaktighet i Christi döds förtjenst äro wi inför Gud så rättfärdige, som om wi sjelfwe utstått döden för våra synder. Det är allraförst i denna mening, wi äro döpte till Christi död, nemligen, att Hans död skall vara vår död, Hans rättfärdighet vår rättfärdighet. Derom har Apostelen förut talat. Men nu talar han om en annan sak, nemligen, huru wi också äro döpte till Christi döds likhet (v. 5), att såsom Christus "blef synden död en gång, men nu lefwer Gudi", wi också äro inwigade till samma wäg, nemligen, att af dö från synden och lefwa Gudi. Att detta är här Apostelens mening, se wi af v. 4, 5, 6, 11, m. fl. Dessa två ting, syndernas förlästelse och syndens afdöende, äro ock på det närmaste förenade i en Christens erfarenhet. Det är just min delaktighet i den stora nåden, af Christi död, hwarom jag förvisas genom Ordet och Sacramenterna — det är just denna nådes-delaktighet som gör, att jag får en helig ande i mitt hjerta, hwilken icke mer kan låta synden, och då är jag genast inne i Christi döds likhet. Döpet är på en gång en förbunds-skift och ett skilje-bref; Kristus har deri så alldeles förbundit Sig med oss och oss med Sig, att wi skola för Gud wara och hafwa hwad Han är och hafwer;

*) Sådant förstodo de tvenne Doctorerne Luther och Beller. Då den sednare en morgon war mycket nedslagen och sade att det stod illa till med hans Christendom, men Luther då endast frågade: "Är ni icke döpt?" blef detta enda ord, säger berättelsen, en sådan tröst för D:r B. att en lång Evangeliskt predikan icke kunnat mer trösta honom. — Och hwilken tröst af döpet har icke Bractorius haft? — Suru bellaganswärdt är det icke, att så många Christna äro okunniga om döpets wigt och värde, eller rentaf bortförde från sanningen derom, så att de nu icke se annat deri, än en bekännelse och lydnadsgerning! Annat lärer här Paulus och hela Nya Testamentet.

men dermed hafwa wi och undertecknat skiljebrefwet till synden, att wi aldrig mer skola wara hennes tjenare, utan wara Hans egne, hwilken har köpt oss med sitt blod; såsom detta också be-
tecknas med den fråga, hwilken fordom ställdes till dem som skulle döpas: "Affäger du dig djefwulen, alla hans werk och allt hans wäsende?" Schwad nu den frågan uttalas eller icke, — dopet innebär dock alltid en sådan affägelse af synden och alla djefwulens werk.

Och här är nu Apostelens egentliga wederslägning af den egadaktiga meningen, att wi för den öfwerflödande nådens skull kunde förblifwa i synden. Apostelen vill säga: Tänker dock till-
baka på hwad som gjort eder till Christna. I ären ju döpte till Christum. Weten I icke hwad denna döpelse betyder, nem-
ligen, att I icke allenast ären twagne och renade genom syndernas förlåtelse, utan och att det syndiga köttet är derigenom dömdt ifrån lifwet och öfwerantwardadt åt döden, att det skall helt fördrän-
kas, så att edert återstående lif på jorden skall wara ett bestän-
digt syndens dödande. Swar och en som blifwer en Christen och inträder i nådens förbund, han tager dermed affsed från hela sitt förra lif i synden, för att aldrig mera återwända till detsam-
ma, utan i alla sina lifsdagar wara den Korsfästes efterföljare och döda sina synder. Sådant är förbundet med Christus: "Wi äro döpte till Hans död."

Men detta måste wara icke blott ord och tankar, utan san-
ning och werklighet. Måtte hwar och en, som vill wara Chris-
ten, besinna detta! Om någon, som bekänner sig till Christum, likväl icke werkligt har det nya sinnet, som i allt vill göra sin
Herras wilja, utan han kan ännu hylla och förswara en och an-
nan skötesynd, stå i förtroligt förhållande till något, som uppen-
bart strider emot Herrans bud och wilja, han bedrager sig sjelf
med en död inbillnings-tro. Då wi blifwa omwände, så åter-
komma wi just till det förbund med Christus, till hwilket wi
blefwo döpte. Men wi äro döpte till Hans död — och Hans död
war en synda=död (v. 10). — Om nu någon, som är en slaf
t. ex. under girigheten, så att vinna och samla detta jordiska är
hans hufvudsak, eller under wällust=synder, otukt eller drycken-
skap, eller under wredes=synder, hat, afund, lögn och förtal, eller
han öfwar någon oredblighet i handel eller arbete m. m., om en
sådan wänder sig till religionen, till Guds ord och Guds folk,
och nu bekänner tron på nåden, men han gwarblifwer i sitt
förra förhållande till sin skötesynd — hör åter: han bedrager
sig med en falsk inbillnings-tro. Och all hans religion, hans
dyk- och nattwardsgång är under ett sådant förhållande endast
ett wederskyggligt skrymteri. Förbundet med Christus är ett he-
ligt förbund: "Wi äro döpte till Hans död." Christi rike är
wälsjerligen fullt med synd och jämmar; derom talas icke, att du
får kanna allt ondt i ditt gamla hjerta, i köttets lustar och be-

gärelser, eller att du kan falla och förgå dig; men att gwarbli-
wa i sitt gamla förhållande till synden, det hörer icke till Christi
rike. "Swar någon är i Christo, så är han ett nytt kreatur."
Alla Guds barn hafwa ett heligt sinne, som gör uppror öfwer
synden. Att du ännu kan stå i lugnt och förtroligt förhållande
till din girighet, eller din ärelöshet, din afund, eller din otukt,
eller din wrede, din trättsuka, ditt hat, — att stå i lugnt och för-
troligt förhållande till något sådant, hylla och ursäktas det: det är
detta, som alldeles bestämdt vittnar emot dig. Att olyckligt falla
och förgå sig, är ännu icke att bryta förbundet med Kristus; men
att gifwa synden frihet, hylla och förswara den, det är att bryta
förbundet. "Vi äro döpte till Hans död."

Men skall du i sanning döda synden, då måste du hafwa
en willig ande dertill, äfwen om det för köttet är bittert. Christi
människa naturen bäsivade wäl för dödens bitterhet, dock war Han
efter anden willig att taga kalken ur Fadrens hand. Så sade
Han också om sina trogna: "Anden är willig, men köttet är swagt."
Är den williga anden bortwiken ur ditt hjerta, då är all kamp
med synden ett lag-tvungen arbete, och således skrymteri, efter det
icke går af hjertat. Men skall den williga anden behållas, då må-
ste du lefwa i tron, i denna saliga tröst och wisshet, att Gud för-
låter alla dina synder. Dertill är också nödigt att weta, att huru
helt det går dig i striden, ehwad du bättre eller sämre lydas
wid syndens bekämpande, så står dock alltid nådeförbundet fast
hos Gud, och äfwen du lefwer i det förbundet, så länge du lef-
wer i denna öfning och inswepet dig i Christi rättfärdighet; ty
på denna allena grundar sig nåd-riket, hvilket är wäldigt öfwer
alla synder. Sjelfwa denna öfning, att tro nåden och döda syn-
den, skall wara dig det säkraste vittnesbörd, att huru illa det än
ofta ser ut, du dock lefwer i sann nåd. Och så länge du af hjer-
tat tror en sådan nåd, skall du alltid ännu lifwas till att följa din
trogne Frälsare och döda synden. Men för köttet blifwer denna
väg bitter. Det kan du också sluta deraf, att det heter: "döpte till
Hans död"; ty Christi död war en bitter död. Han har under
starkt rop uppgifwit andan. Köttets försästande skall ofta blif-
wa dig så bittert, att också du skall nödgas ropa, då du i
nöd och ångest åkallar Herren. Då gäller det, att icke tröttna.
Ojfwulen wille gerna så utpina hwarje Christen, att wi skulle
uttröttas af striden och rentaf gifwa oss till att på nytt följa
köttet och söka någon ursäkt för synden. Det är då nödigt att
wäl ihågkomma, att då du är en Christen och står i Guds för-
bund, du har gjort en öfvermåttan stor lycka, du går emot en
ewig herrlighet. Dersöre må du gerna lida något detsför. Kronan
lönar wäl alla redligt framhårdande kämpar. "Det är ju ett
fast ord: "Dö wi med, så skole wi lefwa med; lide wi, så
skole wi med regnera." Snart kommer en tid, då wi icke mer
skola hafwa någon kamp och nöd för synden, ingen gråt, intet

rop mer, utan en ewig frihet från allt ondt och bittert; hwarom strifwet står: "Och Gud skall astorka alla tårar af deras ögon, och ingen dödd skall sedan wara; icke heller gråt, icke heller rop, icke heller någon wärk warder mer; ty det första är förgånget."

Nytt och gammalt från Nådens rike.

Så snart ögat wändes från Gud, rubbas tronns frid.

För några år sedan lefde i Stockholm ett fattigt fruntimmer, som under sin långwariga sjukdom underhölls af christna wänner. "Hon war fattig, men dock rik," ty hon lände Gud och hade lärt förtrösta på sin himmelske Fader. Nå man dock icke tänka, att den, som har en sann tro och förtröstan, skall aldrig lida af otro, eller andra det gamla hjertats galenskap. Abrahams, Davids och lärjungarnas exempel wisa oss annat t. ex. i 1 Mos. 12: 11, 12. 1 Sam. 21: 12, 13. Matth. 8: 26, m. fl. Ibland de christna wännerna fanns äfwen en man, som för sin besattning ofta stod inför konungen. För denna man anmälades den fattiga qwinnans belägenhet, med hemställan om han kunde utwerka någon gåfwa för henne af konungen — den gode menniskowänlige Konung Oscar.

Efter någon tid kom han verkligen med en erhållen gåfwa till den fattiga, och om det samtal, han nu hade med henne, har han efteråt berättat följande: "Jag inträdde i det lilla rummet, helt obekant för henne, och började säga:

"Jag har hört något om Ramsells behof af understöd, men också att ni är lycklig att känna den rätte hjälparen, ni är lycklig att hafwa tro och förtröstan till Gud, och då är allting wäl."

"Ja, swarade hon, wore icke det, så wore jag wist olycklig. Jag ligger här, som herrn ser, sjuk på andra året, och har sjelf ingenting; men Gud förser så för mig, att jag lider ingen nöd. Att jag tror på Guds försorg om mig, det är ingen berömmelse, ty jag får dagligen se, huru Han förser för mig."

"Ja, jag har sport detta, och det gläder mig, att nu kunna gifwa Ramsell ett nytt bewis af denna hennes Faders omsorg om henne. Jag har här att frambära en gåfwa från Hans Maj:t, på 50 Rdr, jemte det löftet, att Hans Maj:t will årligen gifwa eder denna summa, så länge ni lefwer," — och härmed öfwerlämnade jag seden.

Swär och en kan föreställa sig med hwilken glädje och förwåning, hon emottog gåfwan. Full af rörelse lyfte hon sina ögon mot himmelen och utgöt sig i en ström af lofsägande ord till den himmelske Fadren, som så nådefullt tänkte på henne. Jag kan ej heller beskrifwa alla de tacksamhetsuttryck, hwarmed hon äfwen wälsignade den gode konungen, som wille gifwa henne en sådan gåfwa. Slutligen erhöll äfwen jag min del af hennes tackfägelser, för det jag varit medlet att utwerka denna hjälp för henne. Det war en riktig njutning

att blott få wara vittne till en sådan glädje och tacksambet, och jag fortsatte nu att tala om den himmelske Fadrens trofasta omsorg om alla sina barn, och om den stora lydan att hafwa lärt känna en sådan rik och huld Fader. Under allt detta sitter hon halflutande mot kuddarne, med den wadra sedeln i sin hand, och deltagar i samtalet här om. Men på ett ögonblick tystnar hon, ser allvarsam och begrundande ut, med ögonen wända på sedeln. Omfärd afbryter hon tystnaden, i det hon sakta wänder ansigtet emot mig och säger, med ett dyfvert ansigte och nedstämd ton:

”Men detta är juft jemt hwad som åtgår till hyran på året för dethär arma rummet; hwad skall jag då hafwa att lefwa af?”

Jag kan icke bestrifwa min förwåning. Jag blef alldeles försummad, när jag såg den dystra oro, som nu tryckte hennes sinn. Jag hade funnat ångra, att jag någon sin inträdt i hennes rum, när jag så hade stört det sorgfria lugn, hon åtnjöt, medan hon icke hade mer än Gud till sin tröst. Och jag tänkte: O, det arma menniskohjertat! Jag hade ju dock ingenting tagit ifrån henne, utan twärtom burit till henne ett wackert bewis af både Guds och menniskors kärlek. Men blott därför, att hon nu fick något jordiskt att se på, och ögat derigenom wändes ifrån den enda rika och outtömliga källan, den enda måttiga och trofasta hjälparen, så war hon nu olycklig. Jag gjorde henne naturligtvis några föreställningar här om och påminnte henne hwad hon själf hade sjelf sagt om sin trofaste, himmelske Fader, sin förtröstan på honom, och de dagliga bewis, hon rönte af Hans omsorg för henne. Hon medgaf nu allt detta och insåg wäl, att det war endast fienden och det otrogna hjertat, som åter hade bedragit henne; men emedlertid syntes dock hennes lugn wara stört, och jag gick ifrån henne med en känsla, som om jag hade gjort henne mera ondt än godt.” Så långt berättelsen.

Undrar någon om ett sannt Guds barn kan i ett ögonblick wara så flent i sin förtröstan, betänke han blott de exempel ur Skriften som här i början citerades. — De lärdomar denna händelse gifwer oss, äro i synnerhet följande: Se det arma menniskohjertat! se det djupa syndafallet i vår natur! Och för det andra: Om blott ögat wändes från Gud på något jordiskt, så är det genast slut med friden. Mins detta wäl.

”Ja, Fader, så hafwer varit behagligt för dig”.

Matth. 11: 25, 26.

Jäde skall hwar och en kunna förstå Guds rikets hemligheter. Jät kan du i hwad tillstånd som helst fatta ”det som Guds Ande tillhör” (1 Cor. 2: 11). Så sade Herren: ”Jag tackar dig, Fader, att du hafwer detta fördolt för de wisa och förnuftiga (då de höllo sig själfwa för wisa) och hafwer det uppenbarat för de saktunniga (neml. då de och höllo sig själfwa så). Ja, Fader, så hafwer varit behagligt för dig.” — Om detta Guds regeringsätt vittnar äfwen följande

händelse, som blifwit meddelad af pastor Fisch, protestantisk lärare i Lyon.

En gammal och fattig stomakare inom hans församling hade sin verkstad i ett kryffe, så litet och eländigt, att när han der satt med sitt arbete, fanns det blott rum för ännu en person, som då måste taga plats på ett bräde, hvilket för detta ändamål war uppslaget inmanför dörren. Denna plats war emellertid sällan tom; ty wanligtvis war den upptagen af någon bekymrad själ, till hwilken den gamle stomakaren, utan att låta hindra sig i sitt arbete, talade tröstens och hugswalelsens ord om Guds kärlek i Christo Jesu.

Sos en af sina wänner sammantråffade pastor Fisch en dag med en mycket lärdd man, professor wid universitetet i Paris och riddare af Sederselegionen, hwilken på några wædor från hufwudstaden kommit ned till Lyon. Då han med honom inledt ett samtal om det ena nödwändiga, bekände professorn helt uppriktigt, att han en gång sökt lifwa förtrolig med christendomens sanningar och i denna affigt närmat sig först katholiker och sedan protestanter, men att begge dessa försöjt blott ännu mer afslagsnat honom från saken.

Pastorn gaf honom då det rådet att göra ännu ett tredje försök, och anbefallte honom att läsa N. Testamentet och särskildt Brefs wet till de Romare. Professorn menade att denna bok endast wore skrifwen för enfalldiga gummor, men lofwade dock att försöka äfwen detta. Då de några dagar sednare åter träffades, och pastor Fisch frågade honom, huru långt han kommit med sin läsning, swarade professorn:

”Jag ser att Bibeln verkligen icke är en bok för gamla gummor. Jag har läst igenom hela Romarebrefs wet, och jag måste bekänna, att jag icke förstår ett ord deraf. Och när jag icke förstår det, huru skall någon annan kunna det?”

Härpå swarade pastorn, att det emellertid fanns personer, som förstod denna Epistel, och erbjöd sig tillika att föra professorn till en sådan. Till hälften på stämt och till hälften af nyfikenhet antog han detta anbud, hwarpå pastor Fisch förde honom till wår stomakare, in i den trånga verkstaden, och lät honom der taga plats på det bekanta brädet, under det pastorn sjelf stannade utanför dörren. Med ett medlidande småleende frågade nu den lärde mannen den fattige stomakaren, om han förstod Epistelen till de Romare, hwarpå denne med glad tillförsigt swarade:

”Ja, genom Guds nåd, det som till salighet är nödigt.”

Derpå börjades ett samtal mellan professorn och stomakaren, hwilket hade den werkan, att professorn började sedan flitigt besöka det trånga kryffet, och han bekände nu med djup öfwerthygelse till pastor Fisch: ”Stomakaren förstår i sanning Romarebrefs wet.” — Stomakaren fick neml. blifwa ett medel i Guds hand till denne lärde mans omvändelse; ty efter någon tid böjde han sig såsom en syndare till Jesu fötter och fann frid i honom.